

Polarisatie over Israël – Palestina

Het was in januari 2009 dat een aantal vrienden bij mij thuis begonnen te spreken over Israël – Palestina. Achter het aanrecht hoorde ik hen een beetje aan en dacht: ze weten er niets van. Dit ga ik eens duidelijk op papier zetten.

Zoals vele andere protestanten had ik een ontwikkeling doorgemaakt. Aanvankelijk was ik een Israël-fan totdat ik erachter kwam: hier klopt iets niet. Bij mij was dat toen ik een boek uit de bibliotheek las, waarin ik voor het eerst een kaart zag met de meer dan 400 dorpen die het Israëlijsche leger in 1948/49 met de grond gelijk heeft gemaakt.

Het schrijven van die tekst over Israël-Palestina liep een beetje uit de hand. Na een maand had ik een brochure van 56 pagina's. Uiteraard wilde ik daar meer mee. Ik reserveerde een stand voor de Bijbeldag op 1 mei in Antwerpen en daar brak de hel los. Ik had mijn spullen net uitgesteld, toen het bestuur op hoge poten op mij afstormde. 'Dit is antisemitisme' brieste er een. 'U demoniseert de staat Israël', zei een ander. 'U bent geen christen' – dat kreeg ik ook te horen. Na twee uur was de woede van het bestuur nog niet over. Ik wist dat ik de strijd zou gaan verliezen, toen besloot ik iets ondeugends te doen: ik belde de politie en zei dat ik mij bedreigd voelde. De politie kwam – dat was uiteraard nog nooit gebeurd – en onder hun toeziend oog pakte ik mijn spullen bij elkaar. Er was niemand onder de duizend aanwezigen die het voor mij op wilde nemen.

Aan deze persoonlijke anekdote moest ik denken toen ik het boek *Thuis bij de vijand* van Natascha van Weezel las. Tijdens de derde Gaza-oorlog werd ze als gematigde jood uitgenodigd voor een talkshow. Toen ze opriep tot een dialoog werd ze in haar gezicht uitgelachen. Na de opnames werd het nog heftiger: 'je bent een vuile fascist' kreeg ze naar haar hoofd geslingerd. Op zich is dat al choquerend genoeg, maar toen ze thuis kwam kreeg ze op haar Facebookpagina de reacties uit de Joodse gemeenschap te lezen: 'je bent een schande voor het joodse volk'. 'Gore nestbevuiler!' 'Landverrader'. 'Je bent een zelf hatende jood'.

Het boek *Thuis bij de vijand* van Natascha van Weezel is een verslag van vele grensoverschrijdende ontmoetingen met andersdenkenden met name moslims en Palestina-activisten. Wat mij betreft getuigt het van moed je te wagen in het hol van 'de vijand'. Toch wordt niet alles duidelijk als je haar boek gelezen hebt. Van Weezel noemt zich een 'kritisch zionist'. Het is waarschijnlijk goed bedoeld, maar tegelijk erg verhullend. Zionisme is in de loop van de geschiedenis toch wel een besmet begrip geworden. Joden als Hanna Arendt en Martin Buber hebben vlak na de twee de wereldoorlog gepleit voor een gelijkwaardig samenleven van Joden en Palestijnen. Er is echter een andere lijn die het in de geschiedenis heeft gewonnen: het zionisme als een exclusief politiek project. In het begin van de vorige eeuw begon met grond te kopen met een bijzondere clausule. De Palestijnse arbeiders konden hun werk niet behouden. In plaats daarvan moesten joodse arbeiders komen. Na de tweede wereldoorlog zorgden aanslagen van zionistische milities ervoor dat de Engelsen het land opgaven. Toen proclameerde Ben Goerion Israël als Joodse staat. De Joodse staat is een merkwaardig concept. Een staat hoort er voor alle burgers te zijn en niet voor één bepaald volk. Wie hier voor kiest gaat terug in de tijd van voor de Franse revolutie. Israël is theoretisch en praktisch een discriminerende staat.

Daoud Nasser is de enige in zijn omgeving die zijn grond uit handen van de Israëliische staat heeft kunnen houden. Maar hij heeft geen water en elektriciteit. Op een kwade dag heeft het bezettingsleger een complete boomgaard van hem verwoest. Een boer in de buurt van Betlehem raakte zijn grond kwijt en daarmee zijn levensonderhoud. Hij viel een soldaat aan en moest daarvoor een half jaar in de gevangenis. De toestand voor zijn gezin is volstrekt hopeloos. En zo zou ik nog lang door kunnen gaan. Op het ogenblik zijn er meer dan duizend Palestijnse gevangenen in hongerstaking. Is er iemand die zich daar druk over maakt? Pelgrims noemen Jeruzalem een heilige stad. Ze begaan een ernstige vergissing. Jeruzalem is een grote leugen. Palestijnen worden uit hun huis gezet of krijgen administratief niet meer het recht om in de stad te wonen. Het doel is een ongedeeld Jeruzalem met een joodse meerderheid van 80%. Jammer voor de Palestijnen.

Maar er is inderdaad polarisatie.

En wat vindt u van Hamas?

Bij een Vlaamse Palestina-organisatie stelde ik een keer voor om een persverklaring op te stellen, waarin Hamas werd veroordeeld, omdat die na een van de Gaza-oorlogen een aantal burgers had geëxecuteerd omdat ze samengewerkt zouden hebben met Israël. Daar hoort, vond ik, toch op zijn minst eerst een eerlijk proces aan vooraf te gaan. De reactie was: 'er is al genoeg kritiek op Hamas. Daar hoeven wij geen schepje bovenop te doen.' Heel teleurstellend.

Sindsdien is het mij duidelijk: je moet niet opkomen voor Palestijnen, maar voor universele mensenrechten.

Jart Voortman

geplaatst in CW juni 2017

Het boek *Thuis bij de vijand* is een verslag van vele ontmoetingen met bekende en minder bekende persoonlijkheden: Ed van Thijn, Lody van de Kamp, Montasser AIDe'emeh, Abdou Menebhi, Ronny Naftaniel, Emre Ünver en anderen.

Je moet er van houden.

Ik vond er te weinig informatie en analyse in zitten.

Het boek heeft wel een consequente opzet.